

Uchwała nr 30
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 31 stycznia 2025 roku
w sprawie projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018r. poz. 2052), uchwala się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami.

§1

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego pozytywnie opiniuje projekt ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnością, wnosząc jednocześnie o uwzględnienie uwag przygotowanych przez RDPP, sformułowanych w § 2 i § 3 niniejszej uchwały.
2. Rada wyraża opinie, że projekt ustaw jest ważnym krokiem w stronę zwiększenia niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia im wsparcia, które umożliwia aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym.
3. Rada docenia szerokie podejście przyjęte przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które dąży do uwzględnienia potrzeb całego środowiska osób z niepełnosprawnościami. Proponowane przepisy stanowią odpowiedź na kluczowe wyzwania związane z asystencją osobistą.

§2

1. Art. 26 ust. 2 projektu ustawy należy uzupełnić w następujący sposób: *Wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może uzyskać organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 **lub podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 3** ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (...)*

Dotychczasowy zapis eliminuje bowiem szereg organizacji typu non profit (tzw. organizacji zrównanych z organizacjami pozarządowymi, w tym związanych z kościołami).

2. Ponadto, Rada wnioskuje o doprecyzowanie zapisu art 30 ust 3 i 4 projektu ustawy, tak aby umożliwić w praktyce stosowanie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do zlecania zadań.

§3

1. Rada zwraca uwagę, na konieczność dalszego dostosowania zapisów ustawy do specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi. Choć obecne rozwiązania odpowiadają na potrzeby szerokiego grona beneficjentów, mogą być one niewystarczające w odniesieniu do osób, które wymagają bardziej spersonalizowanego podejścia. W praktyce zawodowej spotykamy się z sytuacjami, gdzie standardowe formy asystencji osobistej nie odpowiadają na realne możliwości i ograniczenia tych grup.
2. Rada rekomenduje, aby MRPiPS wprowadziło dodatkowe regulacje i rozwiązania, które pozwolą na lepsze dostosowanie wsparcia do potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzeniami psychicznymi. Ważne jest, aby system asystencji osobistej był elastyczny i uwzględniał różnorodność potrzeb środowiska osób z niepełnosprawnościami.
3. Proponujemy dopisać do treści uchwały definicje kontraktu, która pojawia się treści art. 10 oraz go zdefiniować.
4. Proponujemy rozszerzyć katalog podmiotów które mogą wnioskować o wsparcie asystencie na rzecz użytkownika, a które nie spełniają definicji osoby stale wspierającej czy opiekuna prawnego, jednakże na co dzień mają kontakt z osobą z niepełnosprawnością. Ułatwi to docieranie z pomocą asystencką do osób samotnych spełniających warunki określone w art. 4, korzystające obecnie tylko ze wsparcia opieki społecznej i służb społecznych.

5. Rekomendujemy doprecyzowanie zapisów dot. kryteriów dla osób które mogą wykonywać usługi asystenckie, tak aby nie narazić Użytkowników na kontakt z osobami nie zdolnymi fizycznie lub psychicznie do realizacji tych zadań.
6. Fakt korzystania z placówki dziennego wsparcia nie powinien wpływać na możliwość korzystania z asystencji. Może to prowadzić do ograniczenia aktywności Użytkowników na rzecz możliwości korzystania z wsparcia asystenckiego co będzie ze szkodą społeczną dla Użytkownika. Rekomendujemy zmniejszenie % zmniejszenia godzin. Należy pamiętać iż fakt korzystania z placówek dziennych przerywany jest słabszą formą Użytkowników, czy chorobami, co realnie wymusza większe potrzeby asystenckie. Wskazana wartość 50% ograniczenia godzin w sytuacji korzystania z usług- bez definicji tego korzystania, określenia precyzyjnego czasu- jest krzywdząca do Użytkowników.
7. Rada uważa, że należy wprowadzić mechanizm umożliwiający realizację działań z zakresu asystencji osobistej również tym podmiotom, które dotychczas tych zadań nie wykonywały. Zarazem Rada opowiada się za wprowadzeniem przy zlecaniu zadań rozwiązań pozwalających na zachowanie ciągłości w ich realizacji zadań. Rada deklaruje współpracę w opracowaniu konkretnych rozwiązań prawnych w tym zakresie.
8. Rada podkreśla, że podmioty wskazane w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie powinny móc realizować wsparcie asystenckie z pominięciem powiatów.
9. Rada podkreśla, że jeżeli użytkownik nabył uprawnienia do AOON przed ukończeniem 65 roku życia nie powinien być jej jednoznacznie pozbawiany ze względu na wiek.
10. Osoba w wieku szkolnym powinna mieć prawo do asystenta w wymiarze pozwalającym na uczestniczenie w życiu szkolnym, ale również w celu pełnienia innych ról społecznych. Wymiar 80 godzin będzie w tym wypadku zdecydowanie nie wystarczający.
11. W sprawie maksymalnej liczby godzin asystenckiej Rada uważa, że 240 godzin asystencji osobistej w przypadku osób, które są w bardzo dużym stopniu niesamodzielne nie pozwoli im na realizowanie w sposób satysfakcjonujący

swoich ról społecznych, zawodowych oraz rodzinnych. Część z tych osób będzie wymagała asystencji w znacznie większym wymiarze niż 8 godzin dziennie. Należy dążyć do zapewnienia im większej liczby godzin. Nawet jeżeli nie wraz z początkiem obowiązywania ustawy to chociażby zapisać perspektywę 2-3 letnią, w której uda się osiągnąć docelowy limit nie mniejszy niż 360 godzin.

12. Rada uważa, że ustawa powinna gwarantować prawo do asystencji osobom młodszym niż 13 rok życia.

13. Rada uważa, że należy umożliwić właściwym organom nałożenie kary również w sytuacji, w której asystencja realizowana jest w sposób nieprawidłowy, a nie tylko w ogóle nie jest realizowana.

§4

Rada wnosi o uwzględnienie zgłoszonych uwag w toku dalszych prac legislacyjnych nad projektem ustawy, deklarując zarazem pomoc w wypracowaniu konkretnych rozwiązań prawnych.

§5

Niniejszą uchwałę należy przekazać Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

§6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz